

DECIZIE

11 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Octavian Țîcu,
în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Octavian Țîcu împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea examinării contestației înaintate de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021,

împotriva încheierii din data de 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Octavian Țîcu,

constată:

La 04 iunie 2021 Octavian Țîcu a depus acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, prin care a solicitat anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înaintată de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021. (f.d. 1-5)

În motivarea acțiunii Octavian Țîcu a indicat că la 31 mai 2021 Partidul Politic Partidul Unității Naționale a înaintat o contestație către Comisia Electorală Centrală împotriva acțiunilor Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor. Contestația a fost înaintată și în numele alegătorului Octavian Țîcu în calitate sa de cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot și de alegător înscris pe listele electorale.

În susținerea contestației, reclamantul a indicat că prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4835 din 13 mai 2021 a fost înregistrat Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor pentru participare la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, constituit de către Partidul Politic Partidul Socialiștilor din Republica Moldova și Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, iar prin hotărârea nr. 4854 din 21 mai 2021 Comisia Electorală Centrală a înregistrat acest bloc în calitate de concurent electoral.

La 28 mai 2021 pe site-ul oficial al Partidului Politic Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, parte componentă a Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, a fost plasat un articol intitulat „DIN CE ÎN CE MAI MULTE LOCALITĂȚI DIN ȚARĂ SUSȚIN BLOCUL COMUNIȘTILOR ȘI SOCIALIȘTILOR” cu următorul conținut: Locuitorii din Republica Moldova se

bazează pe venirea la putere a unor forțe politice sănătoase care vor putea să dezvolte țara noastră și vor readuce bunăstarea tuturor cetățenilor săi. Despre acest lucru au scris în declarațiile de susținere a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor sute de reprezentanți ai raioanelor și localităților din întreaga Republică. „Suntem împotriva reformei administrative, a vânzării pământului cetățenilor străini, închiderii instituțiilor medicale și educaționale. Susținem crearea unui front comun al stataliștilor și patrioților pentru o Moldovă independentă și neutră, de dragul salvării țării noastre”, au scris aleșii poporului.

Reclamantul a menționat că articolul conține 8 (opt) declarații semnate de mai mulți consilieri locali și primari, prin care aceștia își declară mulțumirea cu privire la crearea blocului electoral și îndeamnă alegătorii să susțină prin vot acest concurent electoral. În acest context, atestă că, concurentul electoral Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor se folosește în mod ilegal de resurse administrative prin folosirea imaginii aleșilor locali.

Din conținutul art. 52, alin. (7) din Codul electoral, rezultă că interdicția stabilită pentru un concurent electoral la alegeri de a folosi resurse administrative se referă la perioada campaniei electorale, care în condițiile art. 1 din Codul electoral este definită ca „perioadă de activitate care se desfășoară cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea unui sau altui concurent electoral”. Astfel, un element de bază care caracterizează campania electorală este agitația electorală, care reprezintă acțiuni de pregătire și difuzare a informațiilor ce conțin îndemnul la vot în vederea determinării alegătorilor să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali.

Agitația electorală este manifestată prin folosirea următoarelor sintagme: „astăzi, toți care prețuiesc Patria noastră și doresc să o vadă ca un stat independent, suveran și prosper, trebuie să se unească în jurul Blocului Comuniștilor și Socialiștilor”; „credem cu certitudine că victoria Blocului Comuniștilor și Socialiștilor va pune capăt acestei politici provocatoare față de propriii cetățeni și va readuce pacea și armonia în Moldova”; „salutăm călduros formarea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor”, ș.a.

Octavian Țicu a subliniat că nu contestă opinia politică a aleșilor locali sau modul lor de a susține un candidat electoral sau altul, dar faptul că aceste declarații au fost plasate pe site-ul oficial al unui concurent electoral, care intenționat folosește resurse administrative în campania electorală.

Prin răspunsul nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 Comisia Electorală Centrală a dispus restituirea contestației, deoarece reclamantul nu ar fi probat existența unui drept vătămat.

În opinia reclamantului răspunsul Comisiei Electorale Centrale este ilegal și emis cu încălcarea normelor de drept, or normele de drept care reglementează procedura de contestare a acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali urmează a fi interpretate în coroborare cu prevederile Codului administrativ, deoarece odată cu intrarea acestuia în vigoare, ulterior adoptării Codului electoral, acesta reprezintă Legea specială, care reglementează procedura de examinare a acțiunilor de contencios administrativ. Codul electoral stabilește doar dreptul concurenților electorali de a-și apăra drepturile pe cale judecătorească în instanța de contencios administrativ, iar procedura exercitării acestui drept este reglementată de prevederile Codului administrativ.

Astfel, Codul electoral stabilește doar dreptul alegătorilor de a-și apăra drepturile pe cale judecătorească în instanța de contencios administrativ, iar procedura exercitării acestui drept este reglementată de prevederile Codului administrativ.

Reclamantul a mai menționat că contestația a fost restituită de către Comisia Electorală Centrală în mod nejustificat și ilegal.

Prin încheierea din data de 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Octavian Țîcu împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea examinării contestației înaintate de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021. (f.d. 76-83)

La 09 iunie 2021 Octavian Țîcu a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 08 iunie 2021, prin care a solicitat primirea și examinarea cererii de recurs și anularea încheierii contestate. (f.d. 88-91)

În motivarea recursului Octavian Țîcu a indicat că încheierea este emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Recurentul a menționat că a formulat o acțiune în contestare a răspunsului Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 prin care contestația acestuia a fost restituită și o acțiune în realizare, având ca obiect obligarea la acțiune și anume de a examina contestația în fond, însă Curtea de Apel Chișinău a reținut eronat că acțiunea este una în obligarea autorității publice de a emite un act administrativ, fapt ce nu este incident speței.

Octavian Țîcu a mai indicat că la 08 iunie 2021, ora 11.30 a recepționat notificarea Curții de Apel Chișinău, privind înlăturarea neajunsurilor acțiunii și imediat a înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor în acțiune, însă instanța de judecată a ignorat această cerere. Totodată, a solicitat repunerea în termen, iar instanța de judecată nu a soluționat această cerere.

Curtea Supremă de Justiție la 09 iunie 2021 a notificat prin poștă electronică Comisiei Electorale Centrale și la 10 iunie 2021 Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor copia recursului depus de către Octavian Țîcu cu explicarea dreptului de a depune referință.

La 10 iunie 2021 Comisia Electorală Centrală a depus referință la cererea de recurs înaintată de către Octavian Țîcu, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil. (f.d.98-99)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, se contestă răspunsul Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală, iar în conformitate cu art. 74, alin. (6) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 iunie 2021, iar recursul a fost depus la 09 iunie 2021, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor art. 74, alin. (6) din Codul electoral privind termenul de depunere a recursului.

Prin prisma articolului 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea încheierii din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Articolul 21, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art. 22, alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Octavian Țîcu în temeiul art. 207, alin. (2) lit. h) din Codul administrativ și anume că cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211, alin.(1) și (2) și art.212, alin.(1), iar reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că prima instanță a interpretat corect normele de drept material și procedural pertinente speței, iar drept consecință corect a declarat acțiunea ca inadmisibilă.

Din actele cauzei se atestă că Octavian Țîcu a solicitat Curții de Apel Chișinău anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înaintată de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021.

Curtea de Apel Chișinău, constatând că acțiunea nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211, alin.(1) și (2) și art.212, alin.(1) din Codul administrativ, a acordat termen reclamantului pentru înlăturarea neajunsurilor până la data de 07 iunie 2021, ora 16:00. Notificarea a fost expediată la adresa electronică a lui Octavian Țîcu „costuleni@yahoo.com” la 07 iunie 2021, ora 13:28. (f.d.75)

În termenul acordat de instanța de judecată Octavian Țîcu nu a înlăturat neajunsurile.

Prin încheierea din data de 08 iunie 2021 Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Octavian Țîcu împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea să examineze contestația înaintată de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021. (f.d.76-83)

Instanța de recurs menționează că din motivarea actului judecătoresc, ce constituie obiectul prezentului recurs, se desprinde că acțiunea înaintată nu corespunde

exigențelor legale, iar reclamantul nu a înlăturat în termen neajunsurile invocate de către instanță în notificarea din data de 07 iunie 2021, prin care s-a acordat lui Octavian Țîcu termen până la data de 07 iunie 2021, ora 16:00 pentru formularea corectă a acțiunii în contencios administrativ. (f.d. 73-74)

La acest segment completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art. 191, alin. (3) din Codul administrativ, potrivit cărora Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

La rândul său, conform art. 207, alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. În corespundere cu alin. (2). lit. h) din același articol, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211, alin.(1) și (2) și art.212, alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Articolul 211, alin. (1), lit. e) din Codul administrativ, prevede că în cererea de chemare în judecată se indică pretențiile reclamantului.

Conform art. 213 din Codul administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211, alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială.

La acest capitol, Colegiul reține la caz și prevederile art. 216, alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, conform cărora pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată.

Iar potrivit art. 219, alin. (2) din Codul administrativ, instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Prin urmare, analizând pretențiile lui Octavian Țîcu, prima instanță a constatat că acțiunea nu corespunde prevederilor art. 211 din Codul administrativ. Astfel, în temeiul dispozițiilor art. 219, alin. (1), art. 213, art. 211, alin. (1), lit. e) din Codul administrativ, Curtea de Apel Chișinău a stabilit reclamantului termen pentru ajustarea pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată prin concretizarea acestora și formularea corectă a acțiunii în contencios administrativ. Totodată, reclamantului i-a fost explicat că în cazul în care nu va fi formulată corect acțiunea, care se impune din punct de vedere procesual, acțiunea în contencios administrativ va fi declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. h) din Codul administrativ.

Din materialele cauzei se constată că abia la 08 iunie 2021, ora 12.56, prin intermediul poștei electronice Octavian Țîcu a depus cerere de concretizare a pretențiilor. (f.d. 84)

Astfel, în termenul stabilit de instanța de judecată, adică până la data de 07 iunie 2021, ora 16:00, reclamantul Octavian Țicu nu a înlăturat neajunsurile, ceea ce în mod justificat, în corespundere cu prevederile art.207,alin.(2), lit. h) din Codul administrativ a generat declararea inadmisibilității acțiunii. Or, așa cum în mod corect a reținut Curtea de Apel Chișinău, reclamantul nu a acționat cu diligență în vederea realizării eficiente a dreptului său de acces la justiție, acestuia revenindu-i obligația pozitivă de a înlătura neajunsurile acțiunii în termenul limită acordat de instanță, fapt ce în speță nu a fost realizat.

Octavian Țicu a criticat soluția instanței de judecată, menționând că a recepționat notificarea la 08 iunie 2021, ora 11.33 și imediat a depus cerere de concretizare a pretențiilor, totodată a solicitat repunerea în termen, însă instanța de judecată nu a examinat cerința privind repunerea în termen, acesta în opinia recurentului ar constitui temei de anulare a încheierii contestate.

Analizând argumentul recurentului cu referire la neexaminarea cererii de repunere în termen, instanța de recurs ține să menționeze că potrivit art. 383 din Codul civil termenii sunt instituți prin lege, hotărâre judecătorească sau prin acordul părților. În dependență de modul de instituire a termenelor Codul administrativ a stabilit două modalități de realizare a drepturilor: prin prelungirea termenului și prin repunerea în termen.

Astfel, art.62 din Codul administrativ indică că termenele stabilite de instanța de judecată pot fi prelungite, iar potrivit art. 65 din Codul administrativ termenele instituite prin lege pot fi repuse la cererea motivată.

În speță, se operează cu termenul instituit de instanța de judecată, care prin prisma art. 62 din Codul administrativ poate fi numai prelungit. Totodată, prelungirea termenului poate avea loc până la expirarea lui.

Instanța de judecată i-a stabilit lui Octavian Țicu termen până la data de 07 iunie 2021, ora 16:00 și această notificare i-a fost comunicată prin cel mai operativ mijloc de comunicare și anume poșta electronică. Comunicarea prin poșta electronică se consideră la data și ora livrării mesajului, adică 07 iunie 2021, ora 13:28.

Astfel, cererea de prelungire a termenul de procedură urma să fie depusă până la data de 07 iunie 2021, ora 16:00.

Argumentul lui Octavian Țicu că a recepționat notificarea la 08 iunie 2021, ora 11:33 demonstrează lipsa de diligență a reclamantului, ori în perioada electorală legislatorul a instituit termeni restrânși pentru examinarea litigiilor electorale, iar contestatorii urmează să fie și ei activi, să depună toată diligența de a urmări procedurile și de a reacționa la timp.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău corect a menționat că Octavian Țicu nu a depus cerere de prelungire a termenului de procedură, ori repunerea în termen nefiind aplicabilă situației din speță și întemeiat a dispus declararea inadmisibilității acțiunii.

Din aceste considerente, argumentul recurentului precum că, încheierea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, nu poate fi reținut. Or, din cele relatate mai sus se constată că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de fond la acea fază a procesului.

Mai mult, încheierea contestată cu recurs nu constituie un impediment în exercitarea de către Octavian Țicu a dreptului de liber acces la justiție, or, conform art. 207, alin. (4) din Codul administrativ, declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiului specificat la art. 207, alin. (2), lit. h) din Codul administrativ, nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Luând în considerație cele expuse și având în vedere faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău este legală, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Octavian Țîcu.

Se menține încheierea din data de 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Octavian Țîcu împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4059 din 01 iunie 2021 și obligarea să examineze contestația înaintată de alegătorul Octavian Țîcu la 31 mai 2021.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh